

04.03 Τα ζώα της εξοχής

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για:

α) το οριστικό και το αόριστο άρθρο.

β) τη συνέντευξη.

Λίγα λόγια για το κείμενο

Στο κείμενο αυτό διαβάζουμε για μια οικογένεια που προφανώς ζούσε σε πόλη και η οποία δέχτηκε ως πασχαλινό δώρο ένα κατσικάκι. Το πρωτότυπο αυτό δώρο προκάλεσε στην αρχή διάφορες αντιδράσεις : η μητέρα αναστατώθηκε γιατί δεν ήξερε τι να κάνουν το κατσικάκι, ο πατέρας αγρίεψε από τη φασαρία που έκανε το ζώο με τα βελάσματά του και είπε πως έπρεπε να πάει για σφάξιμο, το παιδί όμως ενθουσιάστηκε τόσο μαζί του, που το προστάτεψε, το αγκάλιασε και κοιμήθηκε μαζί του όλη τη νύχτα. Έτσι και οι γονείς, παρά την αρχική τους αναστάτωση και καθώς, όπως φαίνεται, αγαπούσαν κι αυτοί πολύ τα ζώα δέχτηκαν το κατσικάκι ως νέο μέλος της οικογένειας.

Είδος κειμένου: Λογοτεχνική αφήγηση..

Κύριο Θέμα: Πώς ένα κατσικάκι γίνεται κατοικίδιο-μέλος μιας οικογένειας.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Οριστικό και αόριστο άρθρο

- Το άρθρο είναι η μικρή κλιτή λέξη που μπαίνει μόνο μπροστά από ονόματα (ουσιαστικά ή επίθετα, αλλά και μετοχές που λειτουργούν ως επίθετα και αντωνυμίες) και αναφέρεται σε πρόσωπα ή πράγματα είτε με συγκεκριμένη είτε με γενική και αόριστη σημασία. Έτσι, στη γλώσσα μας υπάρχουν δύο άρθρα, το οριστικό και το αόριστο:

οριστικό άρθρο: ο, η, το	Το χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε για ένα συγκεκριμένο, γνωστό και ορισμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.	<i>Ο σκύλος του αδελφού μου είναι εκείνο το μαύρο λυκόσκυλο.</i>
-----------------------------	---	--

αόριστο άρθρο: ένας, μια, ένα	Το χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε για ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα γενικά και αόριστα , για κάτι που δεν το ορίζουμε, δεν το ονομάζουμε είτε γιατί δε θέλουμε είτε γιατί δεν το γνωρίζουμε.	Μια μέρα (= κάποια μέρα, γενικά) είδα στον δρόμο έναν παλιό συμμαθητή μου (κάποιον συμμαθητή μου που δεν τον ονομάζω).
----------------------------------	---	--

- Η κλίση του άρθρου Το οριστικό και το αόριστο άρθρο έχουν **τρία γένη** και κλίνονται -το οριστικό και στους δύο αριθμούς, ενώ το αόριστο μόνο στον ενικό αριθμό - ως εξής:

	οριστικό άρθρο			αόριστο άρθρο		
Ενικός αριθμός						
Όνομ.	ο	η	το	ένας	μια	ένα
Γεν.	του	της	του	ενός	μιας	ενός
Αιτ.	τον	τη(ν)	το	έναν	μια(ν)	ένα
Κλητ.	—	—	—	—	—	—
Πληθυντικός αριθμός						
Όνομ.	οι	οι	τα	—		
Γεν.	των	των	των			
Αιτ.	τους	τις	τα			
Κλητ.	—	—	—			

Παρατηρήσεις

- Τόσο το οριστικό όσο και το αόριστο άρθρο βρίσκονται πάντα **στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση** με το όνομα που συνοδεύουν.
- Στην αιτιατική του ενικού το θηλυκό οριστικό άρθρο τη(ν) διατηρεί **το τελικό ν** όταν η λέξη που ακολουθεί αρχίζει από φωνήεν ή από τα σύμφωνα κ, π, τ, / μπ, ντ, γκ, τα, τσ, τζ / ξ, ψ. Π.χ. **την** καρέκλα αλλά **τη** γυναίκα σε κάθε άλλη περίπτωση το χάνει.

- Τα αντίστοιχα αρσενικά, όμως, τον και έναν διατηρούν πάντα το τελικό ν, για να αποφεύγεται η σύγχυση με το ουδέτερο οριστικό και αόριστο άρθρο (το, ένα). Π.χ. **τον** νέο (άνθρωπο), αλλά **το** νέο (είδηση) **έναν** νέο (άνθρωπο), αλλά **ένα** νέο (είδηση)
- Αυτό ισχύει πάντα για τον γραπτό λόγο, ενώ στον προφορικό το τελικό ν προφέρεται μόνο στις περιπτώσεις που ακολουθούν φωνήεντα ή τα κ, π, τ, / μπ, ντ, γκ, τα, τσ, τζ / ξ, ψ.
- Συχνά τα οριστικά άρθρα που αρχίζουν από -τ- ενώνονται με την πρόθεση -σε- σε μία λέξη, και έτσι σχηματίζονται τα **εμπρόθετα άρθρα** στου, στον, στις, στη(ν), στους, στις, στα κ.λπ.
- Το **ένας, μια, ένα**, εκτός από αόριστο άρθρο, χρησιμοποιείται και ως αριθμητικό, όταν αριθμούμε (καταμετρούμε) κάτι.
- π.χ. Ο Γιώργος έχει έναν σκύλο και δύο ρότες.

Θέμα παραγωγής γραπτού λόγου

Η συνέντευξη

Τι είναι η συνέντευξη ;

Συνέντευξη (συν + έντευξη [από το αρχαίο ρ. εντυγχάνω = συναντώ τυχαία]) είναι η συνομιλία κατά την οποία ένα πρόσωπο απαντά στις ερωτήσεις ενός άλλου, που έχει τον ρόλο του δημοσιογράφου, και κατ' επέκταση είναι το κείμενο της συνομιλίας αυτής.

Σκοπός της συνέντευξης είναι να πάρουμε πληροφορίες για ένα θέμα (γεγονός, τόπο, πρόσωπο κ.λπ.) μέσω των ερωτήσεων που απευθύνουμε ως δημοσιογράφοι σ' ένα συγκεκριμένο, ειδικό επί του θέματος, πρόσωπο.

Πώς οργανώνουμε μια συνέντευξη ;

Προκειμένου να οργανώσουμε μια συνέντευξη, ακολουθούμε τα εξής βήματα:

α) Επιλέγουμε το βασικό θέμα της συνέντευξης (π.χ. η ζωή στην πόλη, η ζωή στο αγρόκτημα κ.λπ.), καθώς και το πρόσωπο στο οποίο θα απευθυνθούμε και το οποίο θεωρούμε ειδικό επί του θέματος.

β) Προετοιμάζουμε τις ερωτήσεις που θα κάνουμε στο πρόσωπο αυτό. Στο στάδιο αυτό πρέπει να προσέξουμε τα εξής:

Το είδος των ερωτήσεων	Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σύντομες και σαφείς, ώστε το πρόσωπο στο οποίο απευθυνόμαστε να τις κατανοεί εύκολα.
Τη σειρά των ερωτήσεων	Ξεκινάμε με εύκολες και γενικές ερωτήσεις και προχωράμε σταδιακά σε πιο σύνθετες και εξειδικευμένες.
Το ύφος των ερωτήσεων	Το ύφος μας πρέπει να είναι ανάλογο με το πρόσωπο στο οποίο απευθυνόμαστε (την ηλικία του, την ιδιότητά του, τη σχέση μας μαζί του). Έτσι, π.χ. σε έναν συμμαθητή μας χρησιμοποιούμε απλό και φιλικό ύφος, του μιλάμε στον ενικό αριθμό, ενώ σ' έναν άγνωστό μας ενήλικα χρησιμοποιούμε επίσημο και τυπικό ύφος, του μιλάμε στον πληθυντικό.

γ) **Καταγράφουμε** προσεκτικά **την απάντηση** σε κάθε ερώτηση, είτε κρατώντας σημειώσεις είτε ηχογραφώντας τη συνομιλία (π.χ. μ' ένα κασετόφωνο).

δ) **Συνθέτουμε το κείμενο της συνέντευξης με τη μορφή διαλόγου**, προσέχοντας στις απαντήσεις να γράψουμε τα λεγόμενα του προσώπου όσο πιο πιστά γίνεται, χωρίς όμως τα λάθη που συχνά γίνονται στον προφορικό σγο.

Η έκταση της συνέντευξης

Η έκταση της συνέντευξης πρέπει να είναι ανάλογη με τον χώρο του εντύπου (εφημερίδα, περιοδικό) όπου θα μπει το κείμενό της. Πρέπει, επίσης, να είναι τόση ώστε από τη μια να μην κουράζει τον αναγνώστη και από την άλλη να περιέχει όλες τις ενδιαφέρουσες γι' αυτόν πληροφορίες.